

A  ı k k a r a

Hayâli, kayalı, hakka dayalı dergi

↻ Reyhanî ↻ Hacı Musa Tuncer ↻ Tacettin Şimşek
↻ Erol Boyunduruk ↻ Cevat Akkanat ↻ Halit Yıldırım
↻ Mehmet Pektaş ↻ Azade Turab ↻ Kenan Yavuzarslan
↻ Erdoğan Öner (Vakârî) ↻ Şakir Şükür
↻ Zekeriya Çakabey ↻ Yasin Şen

55. Sayı Eylül 2022

❖ Mehmet Pektaş

Yeni Atanan Öğretmenin İlk Dersi

Genç öğretmenin meslekte ilk günüydü. Birazdan sınıfa adım atacak ve ilk dersini verecekti. Kalbi küt küt çarpıyordu. Kapının önüne geldiğinde derin bir nefes aldı. Öğrencilerin karşısında acemiliğini belli etmek olmazdı. Heyecanını bastırmaya çalışarak kapıyı açtı. Öğrencilerin çoğu ayaktaydı. Bazıları birbirini kovalıyor, bazıları bağıra bağıra sohbet ediyor, bazıları da sıralara vuruyordu. Öğretmenin girişiyle birlikte sınıfın havası bir anda değişti. Ayaktakiler yerlerine geçti, oturanlar ayağa kalktı. Genç öğretmen sınıfın ortasına doğru ilerledi.

“Günaydın!” dedi. Öğrenciler hep bir ağızdan:

“Sağ ol!” diye karşılık verdiler. Ne güzel bir duyguydu bu. Yıllarca tam da bu anı yaşamak için beklemişti.

“Oturun çocuklar.” dedi. Tüm öğrenciler yerlerine oturdu. Öğretmen masaya doğru geçerken öğrencilere “çocuklar” diye hitap etmenin doğru olup olmadığını düşündü bir an. Lise öğrencileri yetişkin değillerse bile çocuk da sayılmazlardı. Bir dahaki sefere onlara “gençler” diye hitap etmeye karar verdi. Masaya oturup sınıfı baştan başa süzdü. Ne yapması gerektiğini staj döneminden biliyordu. Önce yoklama alınıp sınıf defteri doldurulacaktı. Öğrencilere:

“Sınıf defteri nerede?” diye sordu. Bir tanesi ayağa kalktı:

“Daha verilmedi hocam. Müdür yardımcısı yarın verecektmiş.” dedi. Genç öğretmen kendinden emin şekilde:

“Ya öyle mi? Bir dahaki derse defteri masada isterim.” dedi. Sınıfta bir kaynaşma başladı. Masaya birkaç defa vurup:

“Gençler kendi aranızda konuşmayın.” dedi. Sonra da ayağa kalkıp sınıfın arka tarafına geçti.

“Şöyle ilk sıradan başlayıp bir tanışalım bakalım.” dedi. Öğrenciler bu tanışma faslına alışık olduklarından hemen ilk sıradaki öğrencilerden birisi ayağa kalktı:

“Osman Karaçay.” dedi. Genç öğretmen:

“Şöyle tahtaya çık bakalım boyunu bosunu görelim.” dedi. Osman tahtaya çıkarken öğretmen sınıfa hitaben:

“Tahtaya çıkanlar, adını soyadını, ne olmak istediğini ve hayallerini anlatacak tamam mı?” dedi. Öğrenciler hep bir ağızdan:

“Tamam.” dediler. Öğretmen:

“Evet, Osman seni dinliyoruz. İsmi Osman Karaçay. Ne olmak istiyorsun, hayallerin, hedeflerin neler?” dedi. Osman hiç düşünmeden:

“Liseyi bitirmek hocam.” dedi. Öğretmen:

“Sonra?” diye sordu. Osman bu sorunun cevabını bilmiyordu. Omuzlarını kaldırdı.

Öğretmen:

“Üniversite?” diye sordu. Osman:

“Yok hocam.” dedi. Öğretmen birkaç soru daha sorsa da Osman’dan tatmin edici bir cevap alamadı:

“Tamam, Osman oturabilirsin.” dedi. Osman oturdu. Osman’ın yanındaki tahtaya çıktı:

“Adım Bilal Ünlü.” dedi. Öğretmen:

“Hayallerin?” diye sordu. Bilal de Osman’la aynı cevabı verdi:

“Liseyi bitirmek hocam.” Öğretmen:

“Liseden sonra?” dedi. Bilal bir an düşünüp:

“Ehliyet alacağım.” dedi. Öğretmen:

“Sonra?” dedi. Öğrenci omuzlarını silkti. Öğretmen üstelemedi:

“Peki, sıradaki.” dedi. Bilal yerine geçerken ikinci sırada oturanlardan birisi kalktı:

“İsmim Serdar Kara. Liseyi bitirip güvenlikçi belgesi almayı hedefliyorum.” dedi. Öğretmen:

“Güvenlikçi belgesi alıp ne yapacaksın?” diye sordu. Serdar:

“Bir yere işe girerim belki hocam.” dedi. Serdar’dan sonra onun sıra arkadaşı tahtaya kalktı:

“Hüdayi Demirci. Liseyi bitirip işe girmeyi hedefliyorum.” dedi. Öğretmen:

“Nasıl bir iş?” diye sordu:

“Asgari ücretli bir iş hocam.” diye cevapladı öğrenci. Öğretmen:

“Sonra?” dedi. Öğrenci biraz düşündü:

“Sonra askere giderim. Dönüşte yine aynı işte çalışırım.” dedi. Öğretmen öğrencilerinden istediği cevapları alamıyor, verilen cevapları çok basit buluyordu. Kızsa kızamadı, gülse gülemedi. Sabırla bütün öğrencileri dinleyecekti. Sıradaki öğrenci:

“Kemal Eker, liseyi bitirdikten sonra babamın tarla işlerine yardım edip askere gideceğim. Dönüşte ehliyet alıp kamyon şoförü olmayı hayal ediyorum.” dedi. Bir başkası:

“İsmim Ayşe Yavuz, liseyi bitirebilirim bitireceğim. Bitiremezsem evleneceğim, bitirirsem bitirince evleneceğim.” dedi. Öğretmen:

“Kiminle?” diye sorunca Ayşe:

“Bilmiyorum hocam, kısmet.” dedi. Ayşe’nin sıra arkadaşı Zeliha da hemen hemen aynı cevabı verince öğretmen gülmek için kendini zor tuttu. Akşam arkadaşlarına telefon açıp bugün yaşadıklarını anlatmalıydı.

Kim bilir onlar bu cevaplara ne kadar güleceklerdi? Tahtaya çıkan başka bir öğrenci:

“Kenan Dilmen. Okulu bir bitirelim hocam.” dedi. Kenan neşeli bir çocuğa benziyordu. Öğretmen bunu fark edince birkaç soru daha sormak istedi:

“İleride şöyle iyi bir iş sahibi olmayı istemez misin?” dedi. Kenan:

“Denizli’de tekstil fabrikaları işçi alıyormuş, dayıoğlu söyledi. Büyük ihtimal oraya giderim hocam.” dedi. Öğretmen:

“Şöyle bir araba hayalin falan yok mu?” dedi. Kenan:

“Var hocam. Şahin, Doğan gibi bir şey olsa çok güzel olur.” dedi. Öğretmen şaşkıncı:

“Oğlum sıfır spor bir araba istemez misin?” diye sordu. Öğrenci:

“Yok hocam.” dedi. Öğretmen:

“Neden?” diye sorunca Kenan:

“Biz onun benzinine güç yetiremeyiz.” dedi. Öğretmen bu cevap karşısında elini alnına vurdu. Yalnız kendinin duyabileceği bir ses tonuyla: “Nasıl bir yere geldim ben Allah’ım?” dedi. Acaba bu öğrenciler genç öğretmenle dalga mı geçiyorlardı? Zil çalınca öğretmenin arkasından kahkahalarla gülecekler miydi? Genç öğretmenin aklına bu ihtimal gelince sınıfı şöyle bir süzdü. Hepsisi de gayet ciddi görünüyorlardı. Öğretmen Ali’ye eliyle yerine geç diye işaret etti. İçinden “Bunlara önce büyük hayaller kurmasını öğretmek lazım.” dedi. Masaya geçip sınıfa döndü:

“Ben sizden daha farklı hayaller duymak istiyorum. Sizin yaşitlarınızın fabrikalar kurmayı hedefliyor, siz fabrikada işçi olmayı hedefliyorsunuz. Sizin yaşitlarınız güneş enerjili araba üretmeyi hedefliyor siz ehliyet almayı hedefliyorsunuz. Yaşitlarınız en iyi üniversiteleri hedefliyor, siz liseyi bitirmeyi hedefliyorsunuz gerçekten şaşırımdım. Tanışmaya devam edeceğiz ama kimseden liseyi bitirmek gibi bir hedef duymak istemiyorum. Daha büyük hedefler düşünün.” dedi. Sıradaki öğrenci tahtaya çıktı:

“Mustafa Demir. Elektrikçi olacağım hocam. Okuldan sonra zaten elektrikçide çalışıyorum.” dedi. Öğretmen:

“Elektrik mühendisi olsan daha iyi olmaz mı?” dedi. Öğrenci:

“Olur, hocam da nasıl okuyacağım, bizimkiler beni okutamaz.” diye karşılık verdi. Öğretmen:

“Canım sen bir kazan onun da çaresi bulunur. Bir yerlerden burs bulursun.” dedi. Mustafa:

“Hadi iyi kötü okuduk diyelim hocam, sonra ne olacak? Üniversite mezunları hep işsiz.” dedi. Öğretmen bu sözün üstüne söyleyecek bir şey bulamadı:

“Sen yine de oku.” dedi. Sıradaki öğrenci:

“Gökhan Uğurlu. Okuldan sonra tamircide çalış-

ıyorum. Okul bittikten sonra da tamirci olacağım hocam.” dedi. Öğretmen:

“Makine mühendisi olsan daha iyi olur bence.” dedi. Öğrenci:

“Nasıl olayım hocam?” dedim. Öğretmen:

“Azmin elinden bir şey kurtulmaz. Gayret edersen neden olmasın? Geç bakalım yerine.” dedi. Tanışma faslına daha fazla devam edemedi. Sınıfa dönüp:

“Aranızda doktor olmak isteyen var mı?” diye sordu. Kimse parmak kaldırmadı. “Öğretmen olmak isteyen var mı?” dedi, yine kimseden ses çıkmadı. Bunun üzerine kendi hayatından örnekler vermek istedi. “Gençler bakın ben çalıştım çabaladım ve sonunda öğretmen oldum. Sizin içinizden de öğretmenler çıksa güzel olmaz mı?” dedi. Kimse tepki vermeyince bir öğrenciye:

“Sen söyle.” dedi. Öğrenci bilmem dercesine ellerini açtı. O anda birisi parmak kaldırdı. Öğretmen ona söz hakkı verdi. Öğrenci:

“Hocam, öğretmen olmak için kaç sene okumamız lazım.” dedi. Öğretmen biraz olsun umutlandı:

“Liseden sonra dört yıl daha okumanız lazım. Eğer okulu uzatmazsanız tabii.” dedi. Öğrenciler ‘okulun uzaması’ni ilk defa duyuyorlardı. İçlerinden biri:

“Okul nasıl uzuyor hocam?” diye sordu. Öğretmen onların anlayabileceği şekilde anlatmak istedi:

“Sınıfta kalmak diyelim.” dedi. Bir başka öğrenci:

“Hocam siz uzattınız mı?” diye sordu. Öğretmen önce bu soruya nasıl cevap vereceğini bilemedi. Kendisi okulu uzatmıştı. Keşke sınıfta kalmak demeseydim, dedi kendi kendine. Uzatmadım dese ne olurdu? Vicdanı öğrenciye yalan söylemeye razı olmadı:

“Bizim bölüm çok zordu. Okulum iki ders yüzünden bir yıl uzadı.” dedi. Birkaç öğrenci tebessüm etti, yanındaki arkadaşıyla fısıldaşanlar oldu. Öğretmen buna bozulsa da belli etmedi.

“Kendi aranızda konuşmayın.” dedi. Birisi:

“Beş yılda mı bitirdiniz okulu hocam?” dedi. Öğretmen:

“Evet.” dedi. Bir başka öğrenci:

“Okul bitince hemen öğretmen mi olunuyor hocam?” dedi. Öğretmen:

“Tabii okul bitince öğretmenlik diploması alıyorsunuz ama bir okulda görev yapabilmek için KPSS’ye girmeniz lazım.” dedi. Bir başka öğrenci:

“KPSS ne hocam?” dedi. Öğretmen çocuklarda az da olsa bir ilgi uyandırdığı için memnundu:

“Kamu Personeli Seçme Sınavı. Üniversite mezunları devlet memuru olmak için bu sınava giriyorlar.” dedi. Bir öğrenci:

“Sınava giren herkes göreve başlıyor mu hocam?” dedi. Öğretmen:

“Olur mu öyle şey! Herkes atanacak olsa neden

sınav yapılsın ki, bazıları sınavı geçiyor, bazıları geçmiyor. Tekrar tekrar sınava giriyor. Sınavı geçenler de ayrıca mülakata giriyor.” dedi. Aynı öğrenci:

“Mülakat ne hocam?” diye sordu. Öğretmen

“Sözlü sınav” dedi. Öğrenci:

“Bir de sözlü mü var?” dedi. Öğretmen başını salladı. Çocukların içinde üniversite okuma arzusu uyandırmak isterken onların gözünü iyice korkuttuğunu düşündü. Bu konuyu açtığına çoktan pişman olmuştu Masaya birkaç kere vurarak sınıfı susturdu.

“Kendi aranızda konuşmayın. Soracağız bir şey varsa bana sorun.” dedi. Bir öğrenci:

“Hocam siz sınavı ilk girişte kazandınız mı?”

Öğretmen bu soruya da doğru cevap verip vermeme konusunda tereddüt etti. Çünkü kendisi yedi yılda atanmıştı. Atanincaya kadar anasından emdiği süt burnundan gelmişti. Yapmadığı iş kalmamıştı. Ama ne olursa olsun öğrenciye yalan söylemeyecekti:

“Hayır” deyip konuyu kapatmak istedi. Aynı öğrenci:

“Kaçınıcı yılınızda atandınız hocam?” dedi. Öğretmen boğazına bir şey kaçmış gibi birkaç defa öksürdü. Bir hevesle aldığı takım elbisenin ceketini çıkardı, kravatını gevşetti. Yüzünün yanmaya başladığını hissediyordu. Pencerelelerin açık olduğunu görünce:

“Kapıyı da mı açsak biraz?” dedi. Ön sıradaki öğrencilerden birisi koşup kapıyı açtı. Öğretmen biraz olsun rahatlamıştı.

“Evet çocuklar nerde kalmıştık?” dedi. Ön sıradaki gözlüklü öğrenci:

“Kaçınıcı yılda atandığınızı söylüyordunuz hocam.” diye atladı.

Öğretmen sesi titreyerek:

“Yedi...” diyebilirdi. Öğrenciler, şaşkıncı. Bazıları tepkisini gizleyemedi:

“Yuh!”, “Gerçekten mi?”, “Ne kadar zormuş!”, “Üff”, “Ölme eşeğim...”

Öğretmen masaya vurarak öğrencileri susturdu:

“Ne sandınız gençler! Ben bir şekilde atandım ama yüz binlerce üniversite mezunu öğretmen atanmayı bekliyor. Bizim bölümden her sene az da olsa atama oluyor. Kimi branşlarda hiç atama yok. Bazıları, özel okullarda, dershanelerde asgari ücretten daha düşük maaşla çalışıyor. Çoğu onu da bulamıyor. Keşke üniversite okumasaydım diyen on binlerce, yüz binlerce insan var bu ülkede. İnsanlar ilköğretimden sonra meslek sahibi olmadıklarına pişmanlar.”

Öğretmen daha çok şey söyleyecekti ama öğrencilerin geleceği dair hedeflerini, planlarını hatırladı ve bir anda sustu. Saatine baktı daha dersin bitmesine vakit vardı. Masanın başına geçip öğrencileri serbest bıraktı. Sınıftan çıkarken kendisini çok yorgun hissediyordu.

❖ Azade Turab

Firik Emmolu

Darı ektim Çukurova düzüne
Firik yiyek gelde buyur emmolu
Bir şelek sermişim mangal közüne
Gab garın eyice doyur emmolu

Diş geçmiyor slaj oldu evvelki
Hasır değil döşsek sereriz gel ki
Davetiye versem ulaşmaz belki
Bi zahmet eş dosta duyur emmolu

Anyadan gonyadan dünyadan fasıl
Közde mi suda mı seversin nasıl
Çay demlerim uzar gider velhasıl
Köz küllenir uyku uyur emmolu

Davettir umuma umum gel bize
İlaç olur yaşlı gence fersize
Beş dakika sonra hazır servise
Geç kalma kalırsan soğur emmolu

Eski tat yok gibi bu böyle kesin
Yaz günü en kıyak en doğal besin
Yeşillik namına yol getir yesin
Danalar aç ise goyur emmolu

Tarifi namümkün firik yemesi
Sanırsın bu sene darı senesi
Geç kalan ‘avucun yalar’, demesi
Ön sıradan yerin ayır emmolu

Firiğin sezonu biter bilinsin
Muhabbet ehline fasıl dibisin
Kebabın yanında ayran gibisin
Duyanlar gelmesse sağır emmolu

Su verdim dibine karışmış hatlar
Uzağı yakını muhterem zatlar
Biçer giremesse elimde patlar
Az biraz arazi bayır emmolu

Hiç hesap tutmadım kaç kâr zarar da
Azade çok satır çok şey yazar da
Akçe kullanılmaz bizim pazarda
Sadaka-i cariye hayır emmolu